

པད་ལྗངས་ཀྱི་ཆོགས་ཚན་རིག་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ཚམ་བྱས་པ།
པད་ལྗངས་དཔེ་རྒྱུ་ཁང་ནས་བསྐྱུ་ན།

西藏简明通史

(上册)

编纂者： 恰白·次旦平措 诺昌·吴坚

责任编辑：恰白·次旦平措 诺昌·吴坚

西藏社会科学院编纂

西藏古籍出版社出版

西藏新华印刷厂印刷

1989年10月第一版 1989年10月第一次印刷

印数：1—5000

ISBN7—80589—001—3/K·2

民文(藏2) 定价：3.00元

འགྲོ་བཤེས།

རང་ཅག་བོད་མི་རིགས་ནི། གནའ་རྒྱུ་ནས་བཟུང་ལས་ལ་བཅོན་
 ཞིང་། ཤེས་རིག་བཟ་བ། རྣམས་སྤྱད་བཅའ་ཆགས་ཀྱི་གཤེས་རྒྱ་དང་བཟུང་
 སོ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱལ་བྱུང་གི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན། མི་རིགས་འདི་ལ་རྒྱས་
 ཡུན་རྒྱ་ཅང་རིང་བའི་ཨ་ཁུལ་ཡོད་ལ་འོད་སྤྱོད་རབ་རྒྱ་འཕྲོ་བའི་གནའ་
 རབས་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། ཨ་རྒྱ་ལྷན་པའི་
 རྒྱ་མའི་རིང་གི་རིག་དངོས་རྒྱུ་དང་། རྒྱས་རབས་སོ་སོའི་ཨ་ཁུལ་ཀྱི་
 བཤད་ཚུལ་མི་ཉུང་བ་འཁོད་པའི་ཡིག་ཆ་དང་། རྒྱས་རབས། ཆོས་
 འབྱུང་། དེབ་ཐེར་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་རིགས་ཀྱང་རང་རྒྱལ་ཀྱི་གྲངས་ཉུང་
 མི་རིགས་གཞན་དག་དང་བསྟར་ན་སོན་འཁོར་ཆེ་ཤོས་དང་། སྤྱན་སྤྱུ་
 ཆོགས་ཤོས་ཡིན་པ་ནི་འཛམ་གླིང་ན་གྲགས་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པ་ཞིག་
 ཡིན། འོན་ཀྱང་ད་ཕན་བོད་ཀྱི་ཨ་ཁུལ་སོག་མཐའ་བར་གསུམ་རྩུང་ཟད་
 བརྒྱད་རིམ་དང་ལྷན་པ་བསྟར་ཆགས་སྤྱུ་འཁོད་པའི་ཡིག་རིགས་ཤིན་ཏུ་
 དཀོན། དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་ཨ་ཁུལ་ཐད་བཅོན་པའི་རྒྱལ་
 རབས་སྐབས་བསྐྱུན་པའི་རྒྱ་རིང་དང་བྲག་བརྒྱུས་ཡིག་རིགས་ཉུང་ཤས་དང་།
 རང་རྒྱལ་ཀན་སུ་ཞིང་ཆེན་ཁོངས་རྒྱ་རྩུང་གི་ས་སྤྱུ་ནས་སོན་པའི་ཡིག་
 རྒྱུ་ཁག་ཅིག དེ་མིན་བསམ་ཡས་ཀྱི་དཀོར་མཛོད་ནས་བྱུང་བའི་ཡིག་ཆ་
 ཆ་ཤས་ཀྱི་བཤུས་བཅས་ཡིད་རྟོན་རྩུང་བའི་དབྱུད་གཞི་རིན་ཐང་གྲལ་བ་

བར་ཐོར་ཅལ་བཞུག་པ་ཐུད། དེ་མིན་མང་པོ་ཞིག་ནི་རྒྱུད་གཏམ་གྱི་བཤད་
 ཚུལ་ཏུ་མཆིས་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཐོད་སྤེལ་བུའི་རྒྱུ་རབས་ཤིག་མེ་ལོ་
 བརྒྱ་པག་འགའ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་ཚུལ་ཞིབ་
 ཅིང་རྒྱས་པར་གསལ་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་མི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་རབས་སམ་སྤྱི་
 ཆོག་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་ནི་ཆོས་འབྱུང་རྣམས་ཆོག་ཀྱི་དང་། རྒྱུ་རབས་སོ་
 སོའི་བྲེ་མ་མང་པོའི་ནམ་བུ་ཁོད་ཏུ་ཆ་ཤས་མར་ཐོར་དང་། ཡང་ན་
 རྒྱགས་བརྟན་གྱི་མཚན་ཚུལ་དམ་རྒྱལ་ཅམ་གསལ་བ་ལས་མ་ལག་ཆར་བའི་
 ཡིག་རིགས་གང་རུང་དེ་དཀའ་བ། ཉེ་རབས་སམ་གནས་མིང་གཞུང་གི་
 ཡིག་རིགས་ནམས་ཅ་བའི་ཐོག་ནས་ཆ་ཆར་ཅམ་ཡོད་ཏུང་། དེ་དག་
 རྒྱགས་སྤྱི་དང་མཁོ་འདོན་བྱ་རྒྱུ་ནི་ད་རྒྱུ་ལས་འཁོར་ཆེ་ལ་དཀའ་
 ཆོག་ལུག་པས་ད་ལྟའི་ཆར་ཞིབ་པར་བལྟ་འཆོལ་ཐུབ་རྒྱུ་དཀའ་བའི་
 གནས་སུ་གྱུར་བ་བཅས་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ནི་སྤྲོས་ཅི་དགོས།

གནས་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་འོག་ཐོད་རིགས་མང་ཆོག་ཀྱི་དང་། རྩེ་བྲག་
 གཞོན་རུའི་མི་རབས་ནམས་ལ་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རོ་མ་ཐི་ཡིན་
 ཆ་རྒྱས་མེད་པའི་མཆམས་སུ་གྱུར་ཡོད། དེར་སྐབས་གོང་རིམ་ནས་སྤྱི་ཆའི་
 མི་དམངས་མང་ཆོག་ཀྱི་རྒྱགས་གང་ཅིའི་ཤེས་རིག་གོང་སྤེལ་གཏོང་རྒྱུར་
 ཐུགས་འཁྱར་ཆེན་པོ་གནང་ཐུས་ཀྱི་མཚུབ་རྟོན་ལྟར་ལྟ་ལོ་སྤྱོད་སམ་ཆབ་
 མིང་ཤོས་ཆོག་ཀྱི་དང་། སྤྱོད་སམ་ཆོག་ཀྱི་ཆོག་ཀྱི་ཆོན་རིག་ཁང་། ཐོད་སྤེལ་
 སྤྱོད་སམ་ཆེ་མོ་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ཐེ་ཆན་འགའ་ཤས་སྤྱི་ཆ་འཚུགས་དང་
 འབྲེལ་མཉམ་སྤོས་ལས་བསྐོས་ཀྱིས་«ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིས་བྱེད་»ཞེས་པའི་
 རྒྱུད་འཕྲིན་བཤད་ཁྱིད་ཀྱི་ལོ་ཆན་སྤྱི་ཆ་ཅོམ་བྱས་ཏེ་ཐོད་སྤེལ་གྲུབ་ཐུབ་

རྒྱུད་འཕྲིན་ཁང་དང་། བོད་རྒྱུད་ལ་བརྟན་འཕྲིན་ཁང་སོ་སོ་ནས་ཕྱི་སྐོས་
 རྒྱུ་བརྒྱད་བརྒྱུགས་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་དེས་མང་ཆོགས་ཀྱི་ཁྲོད་ཏུ་བོད་
 རྒྱུ་ལ་རྒྱལ་ཐོག་མའི་ཤེས་ཚད་རགས་ཅམ་ཡོད་པར་ཕན་འབྲས་དེས་ཅན་...
 ཞིག་བྱུང་ཡོད། དེར་བརྟེན་འདི་ག་བོད་རྒྱུད་ལ་རྒྱུ་ཆོགས་ཆན་རིག་ཁང་
 བས་ཞོང་གསལ་རྒྱུད་འཕྲིན་བཤད་ཁྲིད་ཀྱི་ཚམ་ཟིན་ཁག་བསྟུ་ཅུབ་ལྷན་...
 ཐོག་དེ་དག་གི་ཁྲོད་ནས་བདམས་གསེས་དཔུང་ཞིབ་དང་། མཐུད་རྒྱིག་
 ལྷག་ལེན་ཆད་གསལ་བ་ཁར། དཔོན་དེས་ཀྱི་ལེ་ཆན་མང་ཅམ་གསལ་སྟོན་
 སོགས་རང་རྒྱས་ཡོད་རྒྱ་བརྟོན་ནས་ཚམ་ལྷན་གང་སྟུབ་ལྷན་ཏེ་«བོད་ཀྱི་...
 ལ་རྒྱལ་རགས་རིམ་གཡུ་ཡི་ཕྱིང་བ་»ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་འདི་གསལ་རྒྱིག་...
 དཔེ་རྒྱན་ལྷན་པ་ཡིན།

དེབ་འདི་རྟོག་སྒྲུབ་གཉིས་སུ་བྱེ་བར་ཁྲོན་བཙོམས་ས་བཅད་ཆེ་བ་...
 བཅུན་ཏུ་དབྱེ་ཡོད་པ་ཉེ་རྟོག་ཆའི་ནང་། ས་བཅད་དང་སོ་བོད་ཀྱི་གདོད་
 མའི་ལ་རྒྱས་དང་། གཉིས་པ་སུ་རྒྱལ་གཏུང་རབས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ། གསུམ་
 པ་བོད་གཅིག་སྟུར་ཀྱི་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་སྟོར། བཞི་པ་བོད་སིལ་
 བུའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྟོར་བཅས་དང་། དེབ་སྒྲུབ་ཆའི་ནང་། ས་བཅད་ལྷ་པ་
 བོད་ཏུ་ས་རྒྱ་པའི་དབང་བརྒྱར་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྟོར་དང་། ཏུག་པ་ཕག་མོ་
 རྒྱ་པའི་དབང་བརྒྱར་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྟོར། བཅུན་པ་དགའ་ལྷན་སོ་བྲང་
 པའི་དབང་བརྒྱར་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྟོར་བཅས་ཡིན།

ང་ཆོའི་རྒྱིག་ཚམ་ལྷ་རྒྱུད་ས་ནི། གཙོ་བོ་བོད་ཀྱི་དངོས་བྱུང་ལ་རྒྱས་
 གཞི་འཛིན་ས་བྱས་ཏེ་ཆ་བའི་དཔུང་གཞི་བོད་རང་གི་ཡི་གེར་འཁོད་པའི་
 ལ་རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་རིགས་གཞིར་བརྒྱུད་ཐོག་ བཞེད་པ་མི་མཐུན་པའི་རིགས་

ལ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གང་རྟེན་འཆོལ་ཞིབ་དང་འབྲེལ་ཕྱགས་...
 ཡོངས་ནས་བལྟ་བུར་དབྱེ་ཞིབ་ཅི་རུས་བཞུས་མཐར་དེའི་ཁྲོད་ནས་གང་
 ཞིག་རྒྱ་མཚན་ཆེ་བ་བདམས་གསེས་ཀྱིས་དེའི་བཞེད་པ་ལྟར་བཞོད་ཐོག་...
 སྐབས་བལྟན་གསལ་བཤད་དཔོན་རིགས་རགས་བསྐྱུས་ཅམ་དེ་ལྷན་ཁུལ་...
 དང་། བོད་ཡིག་རྒྱ་ཆར་མ་འཁོད་པའམ་ཡང་ན་གསལ་པོ་མེད་རིགས་རང་
 རྒྱལ་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྟེན་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱུར་བ་ནས་ཁ་...
 སྐོང་འགའ་ཤས་ཀྱང་བྱས་ཡོད། དེ་མིན་ལོ་རྒྱུས་གྱི་དོན་ཁྱེན་ལ་ལ་ཡོངས་
 གྲགས་རྒྱ་བྲལ་ཆེ་བའི་ཡིག་ཆ་དང་མཐོང་དགོན་པའི་རིགས་གང་རྟེན་...
 འདིར་རུས་སྐབས་སོ་སོའི་ནང་དམིགས་སྤུ་བཀར་ནས་ཆ་ཆར་འདྲིན་གང་...
 ཟུབ་ལྷན་ཡོད།

ཅམ་འབྲེལ་ཆ་དོན་ནི་སྒྲིག་པ་པོ་རྣམས་གོ་བདེ་ཅམ་ཡོང་བའི་དེ་...
 འདུན་གཙོར་བབྱང་ལྷ་ཁུལ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་གལ་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་
 རྣམས་མ་དཔེ་གང་ལས་དྲངས་པའི་ཐོག་མའི་རྫོང་ཆོག་རི་མ་རི་བཞིན་མ་...
 བཞོད་ན་མི་རྣམས་ཡིད་ཆེས་དཀའ་བ་མ་ཟད། ཆོག་དོན་གོ་བ་ལེན་
 ལྟངས་ལ་ལར་ནོར་འབྲལ་ཡང་ཤོར་སྤོང་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་སྤར་གྱི་ཆོག་...
 རིས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དྲངས་ཤིང་། གོ་དཀའ་ལ་གལ་འགངས་ཆེ་བ་ལ་ལར་...
 གཤམ་ཏུ་ནང་དོན་གོ་བདེར་པ་བའི་བསྐྱུར་བཤད་ཀྱང་ལྷན་ཡོད། དེ་
 མིན་སྤྱིར་བཏང་རྣམས་མ་ཡིག་གང་ལ་གསལ་བའི་མཚན་བྱང་དང་སྒྲགས་...
 ནང་དོན་རྣམས་གོ་བདེ་དང་མཁོ་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་པས་བྲིས་ཐོག་སྤྲད་མ་...
 དཔེ་དང་གཟིགས་བསྐྱུར་གནང་བདེ་ཡོང་བ་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་ཡིག་
 ཆོགས་ཏུ་ཅང་ཆེ་བའི་དོན་གནད་འགའ་ཞིག་འདིར་རྟེན་བསྐྱུས་ཅམ་...

མིངས་ནས་དེའི་སྐོར་ཞིབ་པ་ཡིག་ཆ་འདི་ལ་གཟིཌ་དགོས་ཞེས་ངོ་སྟོན་ཞུས་
 ཡོད། གཞན་ཡང་རྒྱས་རབས་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཡིག་ཆ་དང་གང་ལས་
 བྲངས་པའམ། ཡང་ན་གཞི་འཛིན་ས་གང་ཞིག་ལ་བྱས་པའི་ལུང་ཁྱད་ས་
 རྣམས་གཟིགས་བདེ་བའི་ཆེད་མ་ཡིག་དཔེ་དེབ་ཀྱི་མཆན་བྱང་དང་། འོག་
 བྲངས་དེབ་ངོས་བཅས་འཁོད་པའི་མཆན་བྱང་པར་ངོས་སོ་སོའི་གསལ་ཆར་
 བཀོད་ཡོད་པ་དང་། ལུང་འབྲེན་སྐབས་མ་ཡིག་གི་མཆན་བྱར་གྲག་རྟགས་
 【 】འདི་དང་། ཚཱ་འབྲི་མཁན་གྱི་མཆན་བྱར་གྲག་རྟགས་()
 འདིས་སྐབས་ཁྱེ་བ་བཅས་མདོར་ན་དཔེ་དེབ་འདི་སྟོན་པ་ལོ་རྣམས་ཀྱི་
 རྒྱགས་ལ་བབས་ཅམ་ཞིག་ཡོང་བར་དམིགས་ནས་ང་ཚོས་རང་འཁོས་
 གང་ཚུགས་ཀྱི་འབད་བཙོན་ཞུ་བའི་ལྷག་བསམ་ན་མར་བཅངས་པ་ཡིན།
 འོན་ཀྱང་གཙ་ཆེ་ཤོས་ནི་བདག་ཅག་སྒྲིག་ཚུལ་བྱེད་པ་ལོའི་ཚོས་རྒྱ་དང་
 ཤེས་ཆ་དམིན་ཏུ་དམན་པའི་ཁར། ལོ་རྒྱུས་རྒྱུན་ཏུ་ཅང་རིང་
 ལ་བཙམ་གཞིའི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་མཐའ་མེད་ཅིང་། རྟོག་འཛིང་གི་
 དཀའ་ཆེགས་ཀྱང་གཞན་ལས་ཆེ་བའི་ཁར། འདི་ལྟ་བུའི་བརྒྱད་
 རིམ་ལྡན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེབ་མེར་གཅིག་སྒྲིག་ཚུལ་ཞུ་བར་དགོས་ངེས་ཀྱི་
 དབྱེད་གཞིའི་རྒྱ་ཆ་ཐུན་ཐུམ་ཆེགས་པ་ཞིག་དུང་ལག་ཏུ་མ་སོན་པ་དང་
 དབྱེད་འཆོལ་བསྐྱར་ཞིབ་ཡང་ནན་བྱ་རྒྱུར་རྒྱས་ཆོད་ཀྱང་མ་འདང་བ་
 སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་པས་སྦྱར་ན་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་སྒྲིག་མ་བྱུང་བ་
 མ་ཟད། ལྷག་པར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནད་དོན་རྟོག་འཛིང་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་
 མཐའ་དཔྱད་ཡང་དག་པ་མ་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་ནོར་འབྱུང་ཅི་
 རིགས་ཤོར་སྟོང་པར་དབྱེད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུན་བརྒྱུད་དང་རོགས་རམ་
 ཐོག་གསང་མེད་པ་གནད་སྟོང་ཞུ་རྒྱ་བྱ་ཡིན།

ཐེངས་འདིར་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཚུལ་དཔེ་སྟུན་གྱི་གཙུག་
 ཐོའི་དམིགས་ལུལ་ནི་རྒྱ་ཆེའི་ཐོད་རིགས་མང་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་མི་རིགས་
 རང་ཉིད་ཀྱི་བརྒྱད་རིམ་ལྟ་བུའི་ལོ་རྒྱུས་བྱུང་རྒྱལ་དང་། འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་
 གོ་རིམ་རྣམས་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་ཐོག་མའི་ཤེས་རྟོགས་ཡོང་བ་བརྒྱད་ཐོད་མི་
 རིགས་ལ་ཡོད་པའི་དཀའ་སྤྱད་འབད་འཐབ་ཀྱི་སྒྲིང་སྒྲོབས་དང་། ཤེས་
 རིག་ལ་དགའ་བའི་བཙོན་ལེམས། གཤིས་རྒྱུད་དང་ཀྱན་སྦྱོང་བཟང་པོ་
 རྣམས་གནའ་བཟང་དེར་སྦྱོང་གི་ལུལ་འཛིན་འཕེལ་རྒྱས་སྟུག་ཏོང་བ་.....
 དང་། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་ཡིན་མིན་ཆེན་ཐོའི་གནད་དོན་རྣམས་དོན་དངོས་
 ཀྱི་ཐོག་ནས་གསལ་འབྱེད་སྟབས་སྟེ་རྒྱལ་གཅིས་རིང་ལུང་གི་གོ་རྟོགས་ཟམ་མི་
 འཆད་པ་གོང་མཐོར་སྒེལ་ནས་མེས་རྒྱལ་གྱི་ཐོད་སྒྲོངས་གསར་པ་འཛུགས་
 སྟུན་བྱེད་པའི་སྤྱད་རུ་རང་བྱས་འདོན་སྒེལ་སྒར་བས་ལྷག་པ་ཞིག་ཡོང་བ་
 བཅས་ཀྱི་དོན་རུ་ཡིན། དེ་དང་རུས་མཚུངས་ཐོད་རིག་པ་མཁས་ཅན་
 རྣམ་པ་ཆོས་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུར་ཟད་བཟླར་ཆགས་ཐོག་མའི་རྣམས་ཁྱིས་
 འདི་གཟིགས་ཞིབ་གནད་རྗེས་ཞན་ཆ་དང་མ་འདང་ས་རྣམས་གསལ་.....
 མཐུན་ཡོང་རྒྱར་ཆད་མཐུད་ཡོ་བསྐང་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནིལ་
 ཐོ་འདི་བས་ཆ་ཆང་བ་དང་། ཡང་དག་པ། བརྒྱད་རིམ་ལྟ་བུ་ཞིག་
 གསར་རུ་འདོན་སྒེལ་ཡོང་བར་ཞབས་སྟུལ་གྱི་ཆ་སྟེན་རུ་འགྱུར་རེ་དེ་ནི་
 བདག་ཅག་གྲིག་ཚུལ་པ་བྱུང་གི་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་རེ་འདུན་ཁྱེད་ལགས་སོ།

ཆབ་སྒེལ་ཆེ་བཟན་སྟན་ཆོགས་དང་།

ནོར་བུ་ཨོ་རྒྱན་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས།

དཀར་ཆག

- ས་བཅད་དང་པོ། བོད་ཀྱི་གཞན་མའི་ལོ་རྒྱུ་ལ། (1)
- དང་པོ། བོད་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་བྱང་ཚུལ་སྟོར། (1)
- གཉིས་པ། བོད་ཀྱི་ས་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་སྟོར། (7)
- གསུམ་པ། བོད་རྒྱ་མི་ཡི་འགོ་བ་བྱང་ཚུལ་སྟོར། (13)
1. བོད་མི་ནི་སྤྱི་དང་བྲག་སྟོན་འདུས་པ་ལས་ཆད་པའི་
སྟོར། (16)
 2. བོད་ཀྱི་གནའ་མིའི་རྒྱུ་ཚན་གྱིས་ཚུལ་སྟོར། (21)
 3. བོད་མིའི་རྒྱུ་པ་མི་རིགས་གཞན་ལས་ཆད་ཚུལ་སྟོར་
བར་མཐའ་དཔྱད་དང་། ས་འོག་ནས་ཐོན་པའི་
འབྲེལ་ཡོད་གནའ་རྒྱུ་སྟོར། (24)
- བཞི་པ། རྒྱལ་པོ་བཅུ་གཉིས་དང་། སྤེལ་མ་བཞི་
བཅུའི་སྟོར། (30)
- ས་བཅད་གཉིས་པ། རྒྱ་རྒྱལ་གྱི་གཏུང་རབས་བྱང་ཚུལ་
..... (33)
- དང་པོ། བོད་རྒྱུ་གཞན་ཀྱི་བཅན་པོའི་འབྱུང་ཁུངས་
དང་མཛད་པ། (33)

གཉིས་པ། གནམ་གྱི་ཁྱི་བརྟན་དང་སྒྲིང་གི་སྤངས་བཅི་

ཚུལ་སྐྱོར།(44)

གསུམ་པ། སྤྱི་བཅན་པོ་ནས། སྤྱི་གུམ་བཅན་པོ་

བར།(49)

བཞི་པ། སྤྱི་ལྷོ་གྲང་ཁྱལ་ནས། ཁྱི་ཐོག་ལྷོ་

བཅན་གྱི་བར།(54)

ལྔ་པ། སྤྱི་ཐོ་དོ་རི་སྒྲན་བཅན་ནས། འཕྲོ་མཉེན་ལྷོ་

ཅུའི་བར།(65)

དྲུག་པ། སྤྱི་གྲུ་སྤྱི་གཞིགས་གྱི་སྐྱོར།(67)

བརྟན་པ། གནམ་རི་སྒྲིང་བཅན་གྱི་སྐྱོར།(73)

ས་བཅན་གསུམ་པ། བོད་ཀྱི་བཅན་པོའི་ཁྱལ་རབས་ལྷོ་ཁྱལ།

.....(78)

དང་པོ། བཅན་པོ་སྒྲིང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐྱོར།(78)

1. བོད་ཡངས་གཅིག་གྱུར་བཅོས་པ།(78)

2. བོད་རྒྱ་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་དང་། བྱིས་སྤྱོད་

གཏན་ལ་ཐབ་པ།(95)

3. ད་ལྟའི་བོད་ཡིག་འདི་ཉིད་གསར་གཏོད་མཛད་

པའི་སྐྱོར།(151)

4. བཅུན་པོ་ཆེ་ཆུང་ཁབ་རུ་བཞེས་པའི་སྐྱར།(168)
5. ཉུ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་སྐགས་བཞེངས་ནས་བོད་རྒྱ་
སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སྤྱོད་གཏོང་མཛད་པའི་སྐྱར།
..... (186)
6. ཆབ་སྲིད་མཐའ་བཞིར་བཞུད་ནས་བོད་ཀྱི་དཔལ་
འབྱོར་གོང་སྤེལ་མཛད་པའི་སྐྱར།(200)
7. བང་བོད་གཉིས་ཀྱི་དབར་མཛའ་མཐུན་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
ཆེན་པོ་བཅུགས་པའི་སྐྱར།(212)
- གཉིས་པ། བྱང་སྤྱང་བྱང་བཅན་དང་། བང་སྤྱང་མང་
བཅན་ཀྱི་སྐྱར།(223)
- གསུམ་པ། བཅན་པོ་འདུས་སྤྱང་མང་པོ་རྩེའི་སྐྱར།(234)
- བཞི་པ། བཅན་པོ་ཁྱི་ལྷོ་གཙུག་བཟན་མེས་ཨག་
ཆོམ་ཀྱི་སྐྱར།(257)
- ལྔ་པ། བཅན་པོ་ཁྱི་སྤྱང་ལྷོ་བཅན་ཀྱི་སྐྱར།(276)
1. སྲིད་སྤྱགས་ཀྱི་མཛད་པ་གལ་ཆེ་བའི་སྐྱར། ①.....(277)
2. མཁན་སྤྱོད་གཉིས་གདན་དྲངས་ཏེ་བོད་རྒྱ་སངས་རྒྱས་ ③
ཀྱི་བསྐྱན་པ་དར་སྤེལ་གནད་བའི་སྐྱར།(286)
3. བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་སྐྱར། ②.....(302)
4. སད་མི་བཟུན་སྐགས་རབ་རུ་བྱུང་བའི་སྐྱར། ④.....(311)

5. ལྷན་ཅེན་གཉིས་ཀྱི་ཙྰ་པའི་སྐྱེ། (318)

6. གཤམ་མོག་རྩིང་མ་ཡོན་ཏན་མགན་པའི་སྐྱེ། (324)

དུག་པ། ལྷ་ལྷས་ལྷ་ནི་བཅན་པའི་སྐྱེ། (333)

བརྟན་པ། བཅན་པོ་ཁྱི་ལྷོ་སྐྱེང་བཅན་སད་ན་ལེགས་
ཀྱི་སྐྱེ། (345)

བརྟན་པ། བཅན་པོ་ཁྱི་གཙུག་ལྷོ་བཅན་རལ་པ་ཅན་
ཀྱི་སྐྱེ། (382)

དུག་པ། བཅན་པོ་དར་མ་ལུ་རྟམ་བཅན་ཀྱི་སྐྱེ། (410)

ས་བཅད་བཞི་པ། བོད་མིལ་བྱའི་བྱས་རབས་སྐྱེ། (421)

དང་པོ། མངའ་བདག་འོད་སྤངས་དང་། ལྷ་མ་བརྟན་
རྟམ་པ་དང་བཅས་པའི་ལ་རྟམ་དང་། བོད་རྟམ་
ཁིང་ལོག་བྱང་སྐྱེ། (422)

1. མངའ་བདག་འོད་སྤངས་དང་། ལྷ་མ་བརྟན་འཁྱུངས་
རྟམ་སྐྱེ། (422)

2. མངའ་བདག་གནམ་ལྷོ་འོད་སྤངས་དང་། དུག་གཡོར་
འཁྱུག་པའི་སྐྱེ། (436)

3. བོད་རྟམ་ཁིང་ལོག་བྱང་པའི་སྐྱེ། (451)

4. འོད་སྤངས་ཀྱི་གཙུང་རྟམ་སྐྱེ། (476)

(1) དཔལ་འཁོར་བཅོན་གྱི་སྐོར།(476)

(2) ཁྱི་བྱ་ཤིས་བཞེགས་པ་དཔལ་དང་། སྤྱིད་ལྡེ་ཉི་མ་

མགོན་གྱི་སྐོར།(486)

(3) སྤྱིད་ལྡེ་གསུམ་སྐོར།(493)

(4) སྤྱིད་ལྡེ་མགོན་གསུམ་སྐོར།(539)

5. ལྷ་མ་བཟླ་དང་། དེ་ལས་གྱུས་པའི་གཏུང་རབས་

སྐོར།(567)

གཉིས་པ། བོད་རྒྱ་བཟླ་པ་མི་དར་གྱི་ལ་རྒྱས་སྐོར།(576)

གསུམ་པ། བཟླ་པ་མི་དར་སྐབས་མཁས་གྲུབ་ལ་པཎ་

རིམ་རྒྱུན་སྐོར།(605)

བཞི་པ། བོད་སིལ་བུའི་རྒྱས་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་

ལུགས་གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་སྐོར།(633)

1. བཀའ་གདམས་པའི་སྐོར།(633)

2. བཀའ་བརྒྱད་པའི་སྐོར།(659)

3. ས་རྒྱ་པའི་སྐོར།(703)

ས་བཅད་དང་ཨ། བོད་ཀྱི་གདོད་མའི་ཨ་ཁུལ།

དང་ཨ། བོད་ཅེས་བྱ་བའི་མིང་ཁུལ་ཨ།

ཐོག་མར་རང་རེའི་ཡུལ་འདི་ལ་བོད་ཅེས་འབོད་པའི་མིང་དེ་རི་ལྟར་
བྱུང་བའམ། དེའི་གོ་དོན་གང་ཡིན་པའི་སྐར་ལ། བོད་ཀྱི་ཨ་ཁུལ་ཁུལ་
རབས་དང་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ཀྱི་ནང་མིང་ཆོག་དེའི་འགྲེལ་བཤད་འཁོད་
པ་ཞིག་མ་མཐོང་ཞིང་། ཉེ་རབས་ཀྱི་ཨ་ཁུལ་སྤྱི་བའི་མཁས་དབང་དུ་གེ་
འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི་དེབ་ཐེར་དཀར་པོའི་ནང་མ་སྟད་འདི་
ལ་ཐོག་མའི་དབྱུང་པ་ཞིག་གནང་ཚུང་བ་ལྟར་ཞིབ་པ་ཡིག་ཆ་དངོས་ལ་.....
གསལ་དོན་དེའི་ནང་ཏུ་བཞུག་པར། “བོད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་དེའི་དོན་
གང་ཡིན་ཟེར་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་དོན་ཅི་ཡང་བཤད་ཏུ་མིན་པའི་
འདོད་ཁུལ་ཅམ་ཡིན་པའང་མིན་”① ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་སྤྱི་མཐུན་
ནས་ཡང་ན་ཁུལ་པོའི་མཚན་ཡུལ་ལ་ཐོགས་པའམ། གཡུང་རྒྱུད་པོན་གྱི་
འདོད་ཁུལ་ལྟར་ན། “ཐོག་མར་བོན་གྱི་ཡུལ་ཞེས་གྲགས་པ་ལ་རྗེས་སུ་
བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཞེས་བྱུང་ཆག་པ་ཡིན་” ཟེར་བ་སོགས་དབྱུང་གཞིར་འདོན་
གནང་མཛད་པ་ལས། ཆོག་ཐག་ད་ཏུང་བཅད་གནང་མེད་པ་ནི་དོན་
གྱི་མཁས་པའི་དཔྱད་སྐྱོད་གཞི་ཡི་རངས་སྡེ་འོས་པ་ཞིག་ཏུ་མངོན། འོན་

① (དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་ཤིང་པར་མའི་ཐོག་གྲངས་གསུམ་པའི་མཐུག་.....
གསལ་)

གུང་ཁོང་གིས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ཐོད་ཅིས་པའི་མིང་དེ་རྒྱ་གར་དང་། རྒྱ་
 བཤུ་ཁ་ཆེ། སོག་པོ། ཐ་ན་དཔྱིན་སྐད་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་གཞན་གྱི་འཕྲོད་
 རྒྱལ་ཡན་ལ་རེ་རེ་བཞིན་སྐྱོ་རིག་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དབུ་ཞིབ་
 ཚན་རིག་དང་མཐུན་པ་ཞིག་གནང་། བཞུགས་པ་ཐོད་ཅིས་པ་ནི་ཐོད་
 མིས་རང་གི་ཡུལ་ལ་བཏགས་པའི་མིང་དེ་ག་རང་ཡུལ་གཞན་གྱི་སྐད་ལ་.....
 བར་རྒྱར་ཆག་པ་འབའ་ཞིག་ལས། ཡུལ་གཞན་གྱི་མིས་རྒྱར་བཏགས་པ་
 ཞིག་མ་ཡིན་པ་རིགས་པས་ཁྱེད་ལ་གནང་བ་དེ་ནི། རང་རེར་གནང་
 རྒྱུ་འདིའི་ཐད་ལ་བསམ་གཞིགས་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུའི་ཚ་བའི་གཞི.....
 འདྲིན་ས་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ནོ།

རང་ཅག་གི་ཡུལ་འདིའི་མིང་ལ་ཐོད་ཅིས་བྱ་བ་དེ་རྒྱས་ནས་ཞིག་.....
 ལ་བྱུང་བའི་ཐད་དེབ་ཐེར་དཀར་པོའི་ནང་། “དེ་ཡང་རང་རེའི་ཡུལ་
 འདི་ལ་ཆེས་སྡོ་མོ་ཞིག་ནས། རང་སྐད་རྒྱ་ཐོད་ཀྱི་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བར་
 གསལ།”①ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཐོད་ཅིས་པའི་ཐ་སྐད་དེ་ནི་གདོད་མའི་
 རྒྱས་ནས་བྱུང་བར་མངོན། དཔེར་ན་ཐོན་གྱི་མོ་རྒྱས་སམ། ཁྱ་སྟོན་བཙོན་
 འབྱུང་གཡུང་བྱུང་གིས་མཛད་པའི་མོ་རྒྱས་ཆེ་མོ་སོགས་ཐོད་གནང་རབས་
 གྱི་རག་རྒྱན་འཁོད་པའི་ཡིག་རིགས་དག་ལས། གདོད་མའི་རྒྱས་ལྟ་
 ཡུལ་འདིར་གདོད་སྟོན་ལ་སོགས་མི་མ་ཡིན་གྱི་དབང་མཛད་བརྒྱ་སོགས་.....
 བྱུང་བའི་བརྒྱད་རིམ་བཤད་ཡོད། ར་ཆོས་མི་མ་ཡིན་ཞེས་ཐོས་མ་ཐག་དེ་
 བྱིད་པོས་མེད་ལྟ་སྐྱུང་ཡིན་ཟེར་ནས་ན་བ་མི་བཟེད་པ་གཏན་ནས་བྱ་མི་.....
 ཅང་། མི་མ་ཡིན་གྱི་དབང་མཛད་བརྒྱ་བྱུང་ཞེས་པ་ནི་ས་མཐོའི་སྐྱ་མི་

① (དེབ་དཀར་ཤིང་པར་མའི་ཤོག་གངས་གསུམ་པའི་མཐུན་གསལ་)